

Civil / Keep moving / Grand Tour

Het is een week voor de opening en ik laveer door de monumentale ruimte van PARK. Ricardo van Eyk is solo aan het werk in een omgeving die vol materiaal in verschillende verschijningsvormen staat. Het materiaal is nog ongebruikt, verzaagd, vertimmerd, halverwege een vorm of al helemaal tot tijdelijk of definitief object geworden. Ricardo is heel duidelijk in zijn uitgangspunt: geen oud, bestaand werk en alles voor het eerst gemaakt. In de ruimte is alles in transformatie. Zowel de afzonderlijke materialen, de reeds gemaakte objecten als de ruimte zelf. Te midden van dit geheel zet de kunstenaar als ingenieur, landmeter, bouwvakker, timmerman, beeldhouwer, ontwerper, schilder, architect en componist de situatie naar zijn hand. Hij produceert, bewerkt en assembleert een groeiend en uniek tijdelijk equilibrium. We spreken over het oorspronkelijke plan en hoe plannen eigen wetten maken tijdens het uitvoeren. En dat dat soms ongemakkelijk is en lastig maar dat het niet anders kan omdat het anders niks oplevert. Dat het belangrijk is je eigen esthetiek te omarmen en tegelijkertijd te tackelen. Omdat het resultaat anders geen twijfel kent. Hij constateert met een glimlach dat hij nog een lange en tegelijkertijd vreselijk korte week heeft om tot een volgend ijkpunt te komen.

Een aantal woorden blijven ook na afloop van mijn bezoek in mijn hoofd cirkelen omdat ze in mijn ogen zo relevant zijn voor deze tentoonstelling en voor waar Ricardo op dit moment staat in zijn fascinerende en gestaag groeiende praktijk. Het is de prachtig gekozen titel 'Civil', het 'Keep moving' op de zijkant van een betonvrachtwagen die te zien is op de tentoonstellingsposter en het begrip 'Grand Tour', de naam van de multiple die Ricardo speciaal voor PARK maakte.

Het Engelse woord 'Civil' verwijst op intrigerend wijze naar de verweving van mogelijkheden, begrippen en ervaringen die Ricardo ook in zijn werk nastreeft. Het is ten eerste een prachtig woord om te zien. Het neigt naar 'evil' en een Honda Civic. Het is in balans maar toch ook weer niet. Het is net geen palindroom. De 'C' duwt je met de draai van een half-pipe het woord binnen om je uiteindelijk via 'ivi' tegen de muur van een 'I' te doen botsen. Hierdoor zit er niks anders op dan dat je via dezelfde letterobstakels weer terug moet naar de 'C' die je opnieuw, vriendelijk maar onverzettelijk, het woord n laat rollen. In het Nederlands wordt 'Civil' civiel. Amper met elkaar te vergelijken anders dan dat het beide 'burgerlijk' betekent. Civiele techniek is de toegepaste wetenschap die zich bezighoudt met het ontwerpen, realiseren en onderhouden van objecten die vastzitten in de grond. Civiel recht is burgerlijk recht of privaatrecht. Het is een woord dat in de dagelijkse Nederlandse taal weinig voorkomt. Behoorlijk verschillend dan in het Engels waar het, naast in het gebruik van het vergelijkbare 'civil law', een cocktail aan heftige emoties oproept in combinatie met 'war' en 'rights'. Civil, een woord dat in kern gaat over burgerlijkheid, beschaafdheid en beleefdheid, krijgt door die toevoeging een grootsheid en kracht die het in het Nederlands als degelijk 'civiel' niet snel zal verkrijgen. De veelheid in lagen van dit woord spiegelt de tentoonstelling. Het verbindt de straat met het hogere, strijd met beschaving, lomp met genuanceerd, sturend met vrij, belofte met resultaat.

'Keep moving' en 'Grand Tour' zijn begrippen die als vanzelfsprekend allebei over een activiteit gaan. KEEP MOVING zegt de betonmolen tegen zichzelf maar ook tegen Ricardo als kunstenaar of tegen mij en u als lezer en kijker. Blijf bewegen en blijf kijken. Blijf nieuwsgierig naar nieuwe mogelijkheden en perspectieven. Deze kern van nieuwsgierigheid heeft een bijzondere link met zowel de oorspronkelijke betekenis van 'Grand Tour' als met de multiple die Ricardo maakte. Dit enigmatische, schaallose voorwerp als van strekmetaal, dat in de tentoonstelling op verschillende manier terugkeert, ontleent zijn naam aan de reis die jongvolwassen mannen uit de Europese elite maakten in de 18^e en 19^e eeuw. Een reis als vrije initiatie voorafgaand aan het verantwoordelijke burgerlijke bestaan. Een in realiteit vaak ongemakkelijke en zelfs gevaarlijke reis vanwege de voortdurende dreiging van bandieten en rovers. Hoe nieuwsgierig de reizigers ook waren naar de voorgespiegelde ervaringen, deze Grand Tourists reisden nooit zonder wapens. En zo beweeg je van beton en stad reizend langs belofte en gevaar en rollen we terug het territorium van 'Civil' in.

Het geheel van de tentoonstelling, van titel via werkperiode tot resultaat, schept een wereld die onlosmakelijk met elkaar verbonden is. Een wereld die Ricardo intuïtief, zoekend, plannend en doortastend tot stand heeft gebracht. De uitkomst biedt een respectvolle maar nooit definitief gestreden strijd met de ruimte als een indringend gesprek over de geldende regels. Het is een krachtig voorstel voor een nieuwe balans waar u als bezoeker getuige en deelnemer in kan zijn. Een nieuwe unieke plek waar u met uw aanwezigheid en aandacht mede de toon bepaalt. Zolang u maar blijft bewegen en net als de kunstenaar risico's durft te blijven nemen.